

Tvorba názvů solí ze vzorce

Schéma postupu tvorby názvu solí ze vzorce

1. Nejprve určíme **náboj na kationtu** ve vzorci soli.
2. Následně určíme **náboj na aniontu** ve vzorci soli.
3. Pomocí kationtu ze vzorce soli odvodíme **vzorec a název výchozího hydroxidu**.
4. Pomocí aniontu ze vzorce soli odvodíme **vzorec a název výchozí kyseliny**.
5. Z názvů výchozího hydroxidu a výchozí kyseliny odvodíme **název soli**.

Vytvořte název následující soli: BaCO_3

1. Jako první doplníme elektrický náboj nad **kation** (nad „spermii“):

? Podle čeho určujeme náboj nad kationtem ?

- *Náboj nad kationtem určíme podle čísla skupiny periodické tabulky, ve které se prvek nachází.*
- *Toto pravidlo platí pouze pro prvky I. a II. skupiny periodické soustavy prvků.*

2. Následně podle čísla nad kationtem určíme také číslo nad **aniontem** (nad „vajíčkem“):

? Podle čeho určujeme náboj nad aniontem ?

- *Zkontrolujeme, zda nábojové číslo z kationtu spadlo „do kříže“.*
- *Jestliže nespadlo (jako v případě BaCO_3), znamená to, že se muselo **krátit** (s dvojkou) → na aniontu musí být nábojové číslo **DVOJKA**.*
- *V opačném případě (což není u BaCO_3), by nad aniontem muselo být nábojové číslo jednička.*

3. Vzorec **výchozího hydroxidu** odvodíme tak, že ke kationtu doplníme takový počet hydroxidových skupin, kolik udává nábojové číslo kationtu:

4. Vzorec **výchozí kyseliny** odvodíme tak, že k aniontu doplníme takový počet H^+ , kolik udává nábojové číslo aniontu:

5. K odvození názvu soli lze využít mnemotechnickou pomůcku, kdy **výchozí kyselina** (v roli „maminky“) dává „**jméno**“ soli a **výchozí hydroxid** (v roli „tatínka“) dává „**příjmení**“ soli:

kyselina uhličitá → jméno: **UHLIČITAN**

hydroxid barnatý → příjmení: **BARNATÝ**

Vyvozený název soli:

UHLIČITAN BARNATÝ

Vytvořte názvy k následujícím vzorcům solí:

$\text{Ca}(\text{ClO}_3)_2$ → *chlourečnan vápenatý*

$\text{Fe}_2(\text{CO}_3)_3$ → *uhličitan železitý*

K_2SiO_3 → *křemičitan draselný*

$\text{Zn}(\text{ClO}_4)_2$ → *chloristan zinečnatý*

SrSO_4 → *síran strontnatý*

$\text{Mg}(\text{NO}_2)_2$ → *dusitan hořečnatý*

Citace:

PTÁČEK, Petr. VYUŽITÍ MNEMOTECHNICKÝCH POMŮCEK PŘI VÝUCE CHEMICKÉHO NÁZVOSLOVÍ NA ZÁKLADNÍ ŠKOLE. **Journal of Technology and Information Education**, Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně Ústí nad Labem, 2011, 1, od s. 44-47, 4 s. ISSN 1803-537X. 2011.